

2025

TOIMINTAKERTOMUS
VAASAN HALLINTO-OIKEUS

VERKSAMHETSBERÄTTELSE
VASA FÖRVALTNINGSDOMSTOL

VAASAN HALLINTO-OIKEUDEN TOIMINTAKERTOMUS 2025

Johdanto

Hallinto-oikeuden tehtävänä on valvoa julkisen vallankäytön laillisuutta ja antaa oikeusturvaa yksityisille henkilöille ja yhteisöille. Hallinto-oikeuden tehtävä on ratkaista kuntien ja valtion hallintoviranomaisten päätöksistä tehtyjä valituksia. Vaasan hallinto-oikeus on alueellinen hallintotuomioistuin Pohjanmaan, Etelä-Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan maakunnissa. Tämän lisäksi Vaasan hallinto-oikeuden tuomipiiriin kuuluu vesija ympäristöasioissa koko maa Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Valtaosa hallinto-oikeuteen tulleista valituksista ratkaistaan kirjallisessa menettelyssä. Tarvittaessa asiassa toimitetaan suullinen käsittely, jossa asianosaisilla on mahdollisuus tulla kuulluksi ja jossa voidaan myös kuulla todistajia ja asiantuntijoita.

Sisällysluettelo

Ylituomarin katsaus	2
Organisaatio.....	6
Katselmus kalliokiviainesalueelle.....	7
EJTN:n tuomarivaihto Liettuaan.....	9
EJTN:n tuomarivaihto Italiaan.....	10
EJTN:n tuomarivaihto Vaasaan.....	12
Finlex-ratkaisuja.....	13
Työtilastot 2025.....	18

Valokuvat: Johanna-Celina Rönning (kansi ja s. 4), Foto Airaksinen Oy (ylituomarin muotokuva s. 2), ratkaisukokoonpano (s. 7), Martina Nyman (s. 9) ja Atte Lauerma (s. 10).

Ylituomarin katsaus

Vuosi 2025 oli Vaasan hallinto-oikeudelle merkittävän työn ja kehityksen vuosi. Hallintotuomioistuimen tehtävänä on antaa oikeusturvaa ja valvoa viranomaisten päätösten lainmukaisuutta, ja olemme tässä tehtävässä onnistuneet kuluneen vuoden aikana hyvin, vaikka toimintaympäristön vaatimukset tuntuvat jatkuvasti kasvavan.

Kun tutkaillaan työtilastoja, voidaan vetää yhteen edellisen vuoden suoriutuminen verrattuna tavoitteisiin. Vuonna 2025 hallinto-oikeuteen saapui 1 663 asiaa ja niitä ratkaistiin 1 874 asiaa. Hallinto-oikeus ratkaisi siis enemmän asioita kuin niitä tuli vireille. Viireille tulleiden asioiden määrä pysyi suunnilleen edellisen vuoden tasolla. Tavoitteena oli ratkaista 1 765 asiaa, joten tavoite saavutettiin.

Keskimääräinen käsittelyaika puolestaan on keskeinen oikeusturvan toteutumisen mittari. Vaasan hallinto-oikeudessa viireille tulleiden asioiden käsittely nopeutui viime vuoden aikana lähes kahdella kuukaudella. Keskimääräinen käsittelyaika lyheni viime vuonna 8,7 kuukauteen, kun se edellisvuonna oli 10,5 kuukautta.

Hallinto-oikeus pyrkii osaltaan edistämään Tuomioistuinlaitoksen strategian mukaisia tavoitteita, kuten joutuisuutta sekä laadukkuutta niin oikeusturvassa kuin nykyaikaisissa menetelmissä. Joutuisuuden osalta voidaan viitata yllä mainittuihin tilastoihin. Laadun osalta ei ole vastaavalla tavalla saatavissa selvää numerotietoa. Tältä osin sanoisin kuitenkin oman mututuntuman perusteella, että hallinto-oikeutemme suoriutuu tältäkin osin varsin mainiosti. Asianhallintajärjestelmämme Haipan suhteen asiat eivät ole omissa käsissä, mutta toivottavaa olisi, että sen toimintakykyä pystyttäisiin parantamaan.

Kuluneena vuonna olemme ratkaisseet useita mielenkiintoisia ja myös yhteiskunnallisesti merkittäviä asioita. Helmikuussa hallinto-oikeus on kumonnut Pohjanmaan hyvinvointialueen päätöksen viranhaltijan virkasuhteen purkamisesta. Huhtikuussa hallinto-oikeus on muuttanut CNGR Finland Oy:n Haminan akkutehtaan ympäristö- ja vesitalousluvan sulfaattipäästöä koskevaa raja-arvoa, ja se on myös muuttanut Tornion terästehtaiden alueella toimivien yritysten ympäristölupia ja kumonnut vesialueen täyttämiseksi myönnetyn vesitalousluvan. Toukokuussa hallinto-oikeus on hylännyt valituksen Jyväskylän seurakuntavaaleista. Heinäkuussa hallinto-oikeus on kumonnut kolme Ähtärin kaupunginvaltuuston päätöstä, koska päätöksentekoon oli osallistunut valtuuston ulkopuolinen henkilö. Lokakuussa hallinto-oikeus on muuttanut Umicore Finland Oy:n Kokkolan uuden akkumateriaalitehtaan ympäristöluvan sulfaattipäästön raja-arvoa ja vesistötarkkailua sekä lisännyt olemassa olevan, toimintaa

laajentavan laitoksen jäteveden sulfaattipäästöä koskevan selvitysvelvoitteen. Joulukuussa hallinto-oikeus on poistanut Kokkolan kaupungin hulevesilaskuja ja velvoittanut kaupungin palauttamaan hulevesimaksuja. Edelleen hallinto-oikeus on ratkaissut valitukset vedenottoluvasta, jonka Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on myöntänyt Oulun Vesi liikelaitokselle. Hallinto-oikeus on pitänyt voimassa luvan Viinivaaran vedenottamoiden osalta, mutta muuttanut lupamääräyksiä. Hallinto-oikeus on kumonnut luvan Kälväsvaaran vedenottamoiden osalta.

Hallinto-oikeuden vahvuus on sen osavassa henkilökunnassa. Olemme jatkaneet

organisaatiomme kehittämistä neljässä osastossa. Vuoteen 2026 olemme siirtyneet luottavaisina. Jatkamme työtämme oikeusvaltion peruspilarina tarjoten riippumatonta ja asiantuntevaa oikeusturvaa kaikille kansalaisille ja toimijoille.

Kiitän koko hallinto-oikeuden henkilökuntaa kuluneesta työntäyteisestä vuodesta.

Riikka Mäki

Överdomarens översikt

År 2025 var ett år präglad av betydande arbete och utveckling för Vasa förvaltningsdomstol. Förvaltningsdomstolens uppgift är att ge rättsskydd och övervaka lagligheten i myndigheternas beslut, och i denna uppgift har vi under det gångna året lyckats väl, även om kraven i verksamhetsmiljön ständigt tycks öka.

Utifrån arbetsstatistiken kan man sammanfatta hur föregående år utföll i förhållande till målen. År 2025 inkom 1 663 ärenden till förvaltningsdomstolen och 1 874 ärenden avgjordes. Domstolen avgjorde således fler ärenden än vad som anhängiggjordes. Antalet inkomna ärenden låg ungefär på samma nivå som året innan. Målet var att avgöra 1 765 ärenden, vilket också uppnåddes.

Den genomsnittliga handläggningstiden är i sin tur en central indikator för hur rättsskyddet förverkligas. Vid Vasa förvaltningsdomstol förkortades handläggningstiden för

inkomna ärenden under det senaste året med nästan två månader. Den genomsnittliga handläggningstiden minskade förra året till 8,7 månader, medan den året innan var 10,5 månader.

Förvaltningsdomstolen strävar för sin del efter att främja de mål som anges i Domstolsväsendets strategi, såsom skyndsamhet och kvalitet i såväl rättsskyddet som moderna arbetsmetoder. När det gäller skyndsamheten kan man hänvisa till statistiken ovan. När det gäller kvalitet finns det inte på motsvarande sätt tydliga numeriska uppgifter att tillgå. I detta avseende skulle jag dock, utifrån min egen magkänsla, säga att vår förvaltningsdomstol klarar sig även här alldeles utmärkt. När det gäller vårt ärendehanteringssystem Haipa ligger saken inte helt i våra egna händer, men det vore önskvärt att dess funktionsförmåga kunde förbättras.

Under det gångna året har vi avgjort flera intressanta och även samhällseligt betydelsefulla ärenden. I februari upphävde förvaltningsdomstolen Österbottens välfärdsområdes beslut om att häva en tjänsteinnehavares tjänsteförhållande. I april ändrade förvaltningsdomstolen miljö- och vattenhushållningstillståndets gränsvärde för sulfatutsläpp för CNGR Finland Oy:s batterifabrik i Fredrikshamn. Förvaltningsdomstolen ändrade även miljöstillstånden för företag verksam inom stålverksområdet i Torneå och upphävde det vattenhushållningstillstånd som beviljats för utfyllnad av vattenområde. I maj avslog förvaltningsdomstolen ett besvär gällande församlingsvalet i Jyväskylä. I juli upphävde förvaltningsdomstolen tre beslut av stadsfullmäktige i Etseri, eftersom en person utanför fullmäktige hade deltagit i beslutsfattandet. I oktober ändrade förvaltningsdomstolen miljöstillståndet för Umicore Finland Oy:s nya batterimaterialfabrik i Karleby vad gäller gränsvärdet för sulfatutsläpp och kontroll av vattendrag samt lade till en utredningsskyldighet gällande sulfatutsläpp i avloppsvattnet för den befintliga anläggningen, som utvidgar verksamheten. I december undanröjde förvaltningsdomstolen dagvattenfakturer från Karleby stad och förpliktade staden att återbetala

dagvattenavgifter. Vidare avgjorde förvaltningsdomstolen besvaren över ett tillstånd för vattenuttag som Regionförvaltningsverket i Norra Finland har beviljat affärsverket Oulun Vesi. Förvaltningsdomstolen fastställde tillståndet beträffande vattentäkterna i Viinivaara men ändrade tillståndsvillkoren. Däremot upphävde förvaltningsdomstolen tillståndet beträffande vattentäkterna i Kälvsävaara.

Förvaltningsdomstolens styrka ligger i dess kompetenta personal. Vi har fortsatt att utveckla vår organisation inom fyra avdelningar. Vi har gått in i år 2026 med tillförsikt. Vi fortsätter vårt arbete som en av rättsstatens grundpelare och erbjuder oberoende och sakkunnigt rättsskydd för alla medborgare och aktörer.

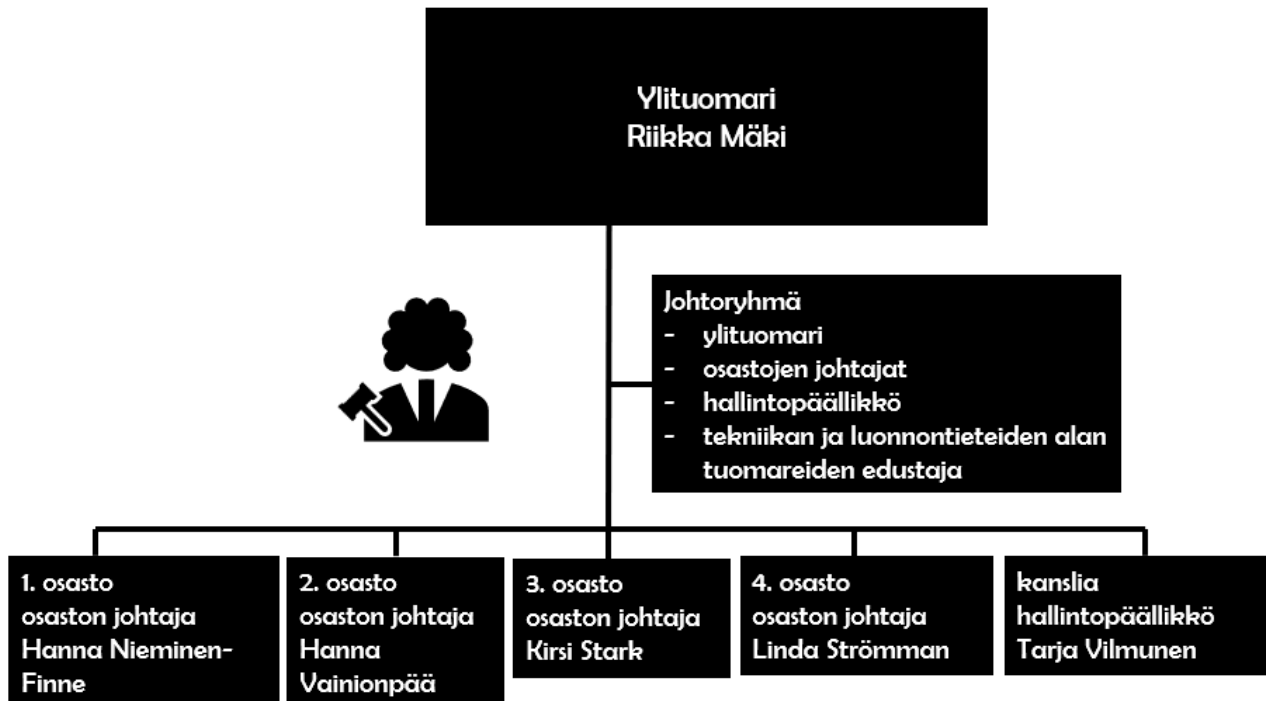
Jag vill rikta ett varmt tack till hela personalen vid Vasa förvaltningsdomstol för det gångna, arbetsfyllda året.

Riikka Mäki

Organisaatio

Organisaatio 31.12.2025

Henkilöstö 31.12.2025

Ylituomari	1
Tuomarit	53
Asessorit	3
Esittelijät	22
Käräjänotaarit	1
Hallintopäällikkö	1
Kansliahenkilöstö	33
Yhteensä	114

Katselmus Maanrakennus Ylitalo Oy:n kalliokiviainesalueelle, Hollolassa

Hollolan kunnan elinvoimavaliokunnan valvontajaosto on 22.6.2020 (17.6.2020 § 26) antamallaan päätöksellä hylännyt Maanrakennus Ylitalo Oy:n ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain mukaista yhteislupaa koskevan hakemuksen. Vaasan hallinto-oikeus on luvanhakijan valituksesta 12.4.2022 antamallaan päätöksellä nro 403/2022 kumonnut elinvoimavaliokunnan valvontajaoston päätöksen ja palauttanut asian uutta käsittelyä varten.

Hollolan elinvoimavaliokunnan valvontajaosto on 7.3.2024 (6.3.2024 § 14) antamallaan päätöksellä hylännyt Maanrakennus Ylitalo Oy:n ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain mukaista yhteiskäsittelylupaa koskevan hakemuksen. Lupaa on haettu kalliokiviaineksen louhintaan ja murskaukseen, muualta tuotavan louheen murskaukseen sekä maisemointitarkoitusta varten pilaantumattoman ylijäämämaan vastaanottamiseen.

Luvan hakija on valituksessaan vaatinut Vaasan hallinto-oikeudelta elinvoimavaliokunnan päätöksen kumoamista, katselmuksen toimittamista, oikeudenkäyntikulujen korvaamista sekä kunnan käsittelymaksun kumoamista ja hylkäämistä. Valitusperusteina olivat muun muassa kallioalueen biologisten ja geologisten erityispiirteiden, luonnon kauneusarvojen ja maisema-arvojen merkitys.

Hallinto-oikeus toimitti 14.10.2025 asiassa katselmuksen. Katselmus aloitettiin kalliokiviainesalueella. Alkupuheenvuoron esittivät

Maanrakennus Ylitalo Oy:n asiamies sekä viranomaisista Hollolan kunnan valvontajaoston ja Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen edustajat. Vastineen antajien puolesta esitettiin yksi puheenvuoro. Luvanhakija jakoi kartta-aineistoa katselmuksalueesta.

Alkupuheenvuorojen jälkeen katselmus aloitettiin toimintakiinteistöllä. Katselmuksella tehtiin havaintoja erityisesti paikallisista olosuhteista, toiminnan mittakaavasta sekä maisemasta ja alueen luonnonolosuhteista. Ottoalueen korkeimmalla kohdalla tehtiin havaintoja kauko- maisemasta ja ottamisalueen sijoittumisesta suhteessa Pitkämäen lakialueeseen. Muita havainnoitavia kohteita olivat Pitkämäen lohkareinen alarinne, meluvallin sijoittuminen sekä kotitarveotto-/koelouhinta-alue.

Toimintakiinteistön jälkeen Pitkämäen selänteeseen tutustuttiin viideltä havainnointipisteeltä noin 600–1100 metrin etäisyydeltä

kaikista ilmansuunnista. Maastokatselmuksen jälkeen siirryttiin Lahden oikeustalolla pidettyyn loppukokoukseen, jossa läsnäolijat esittivät loppupuheenvuoronsa.

Hallinto-oikeus on antanut asiassa päätöksensä 27.11.2025 (VHAO 1500/2025). Hallinto-

oikeus muun ohella kumosi Hollolan kunnan elinvoimavaliokunnan valvontajaoston päätöksen ja palauttaa asian valvontajaostolle uutta käsittelyä varten.

EJTN:n tuomarivaihto Liettuan Vilnassa

Martina Nyman

Osallistuin syyskuussa 2025 ETJN (European Judges Training Network) -järjestämään viikon mittaiseen tuomarivaihtoon Liettuassa. Vaihtoa isännöi Liettuan tuomioistuinvirasto ja siihen osallistui sekä yleisten- että hallintotuomioistuinten tuomareita eri puolilta Eurooppaa. Pääasiassa vaihto suuntautui Vilnaan, mutta viikon aikana vierailimme myös Liettuan entisessä pääkaupungissa Kaunaksessa sekä Trakain kaupungissa. Ohjelmantäyteisen viikon aikana tutustuimme vierailujen ja esitysten kautta Liettuan tuomioistuinviraston, syyttäjäviraston sekä hallinto- että yleisten tuomioistuinten toimintaan. Erinomaisten tutoriemme ansiosta opimme paljon myös liettualaisesta kulttuurista ja maan mielenkiintoisesta ja monivaiheisesta historiasta.

Vaihtoon osallistuminen oli hyvin antoisaa ja ainutlaatuinen mahdollisuus paitsi oppia liettualaisesta oikeusjärjestelmästä, myös vaihtaa ajatuksia ja kokemuksia eurooppalaisten tuomareiden kesken oikeusjärjestelmiemme eroista ja yhtäläisyyksistä sekä oikeusjärjestelmän toimivuuteen kohdistuvista haasteista. Keskustelua herätti esimerkiksi eri maiden tuomioistuin-kulttuurit, kuten kaapujen käyttö, miten tuomarin uralle pääsy on järjestetty ja se, miten digitalisaatio on eri maissa otettu vastaan ja viime vuosina muuttanut tuomioistuinten toimintaa erityisesti asiakirjahallinnan ja etätyöskentely-mahdollisuuksien kannalta. Keskustelu olikin viikon aikana hyvin vilkasta ja muiden tuomareiden esit-tämät

kysymykset suomalaisesta oikeusjärjestelmästä antoivat aiheen myös pohtia myös omaa järjestel-määmme uusista näkökulmista ja eri käytäntöjen historiallisia syitä. Vaihto oli kokonaisuudessaan avartava ja hieno kokemus.

EJTN:n tuomarivaihto Italian Milanossa

Atte Lauerma

Osallistuin syys-lokakuun vaihteessa Euroopan tuomarikoulutusverkoston järjestämään tuomari-vaihtoon Milanossa. Vaihdon kohteena oli Lombardian alueellinen hallintotuomioistuin. Viikon ohjelma tarjosi kattavan kuvan Italian hallintotuomioistuinjärjestelmästä ja julkisen hallinnon rakenteista.

Hallintotuomioistuimessa seurasin istuntoja ja keskustelin tuomareiden kanssa prosessin kulusta ja tuomioistuinlinjojen välisestä toimivaltajaosta. Italialainen hallintoprosessi eroaa monin tavoin suomalaisesta. Italiassa hallintotuomioistuimet käsittelevät julkisen vallan käyttöön liittyviä legitiimejä etuja koskevia riitoja, kun taas yleiset tuomioistuimet ratkaisevat subjektiivisiin oikeuksiin perustuvia vaatimuksia. Tuomioistuinlinja ei siten määräydy sen perusteella, että asia koskee viranomaisen tekemää päätöstä, vaan vaatimuksen oikeudellisen luonteen mukaan. Toimivalta ratkaistaan asian käsittelyn alussa, eikä rajanveto ole aina yksiselitteinen.

Hallintoprosessi on pääosin kirjallinen, mutta siihen kuuluu aina suullinen valmisteluistunto ja pääkäsittely sekä tarvittaessa erillinen täytäntöönpanokäsittely. Sekä yksityisen asianosaisen että viranomaisen on käytettävä asianajajayhdistykseen kuuluvaa asiamiestä. Tuomioistuin voi käyttää viranomaisen harkintavaltaa ja esimerkiksi myöntää haetun luvan suoraan palauttamatta asiaa ensi asteen viranomaiselle. Täytäntöönpanon varmistamiseksi tuomioistuin voi myös määrätä erityisen toimeenpanijan.

Vierailukohteisiin kuuluivat myös Milanon kaupungin oikeudellinen osasto sekä kaupungintalo, joissa esiteltiin kaupungin hallinnon ja oikeudellisen edustuksen järjestämistä. Lisäksi tutustuin valtionearkistoon, jossa säilytetään julkisen hallinnon historiallisia asiakirjoja, sekä energia- ja ympäristöaloja sääntelevään itsenäiseen viranomaiseen. Italiassa eräät sääntelyviranomaiset ovat lailla erotettuja poliittisesta ohjauksesta. Niiden riippumattomuutta korostetaan hallintokulttuurissa näkyvästi. Ministeriöt ja paikallishallinto ovat Italiassa puolestaan selkeämmin osa poliittista järjestelmää kuin Suomessa, jossa virkamieshallinto on jo lähtökohtaisesti suhteellisen autonominen poliittiseen päätöksentekoon nähden.

Viikko tuomarivaihdossa oli ammatillisesti erittäin mielenkiintoinen. Sain käytännönläheisen kuvan italialaisten kollegojen työstä ja arvokkaita näkökulmia oman työni kehittämiseen. Järjestelmätason eroavaisuuksista huolimatta hallintotuomioistuimessa ratkaistavat asiat ja tuomarien arkinen työ osoittautuivat lopulta hyvin samankaltaisiksi kuin Suomessa. Vaihto vahvisti kokemusta siitä, että eri maiden tuomareita yhdistää yhteinen ammattikulttuuri ja ymmärrys oikeusvaltion perusperiaatteista.

EJTN:n tuomarivaihto Vaasaan

Atte Lauerma ja Martina Nyman

Vaasan hallinto-oikeudessa vieraili marraskuussa kaksi hallinto-oikeustuomaria Bulgariasta ja Italiasta tutustumassa suomalaiseen hallintotuomioistuinjärjestelmään osana Euroopan tuomarikoulutusverkoston tuomarivaihto-ohjelmaa. Vierailu alkoi esityksillä Suomen oikeusjärjestelmästä, hallintotuomioistuinjärjestelmän rakenteesta ja Vaasan hallinto-oikeuden erityispiirteistä.

Ohjelmaan sisältyi vierailu Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastossa, jossa esiteltiin viranomaisen tehtäviä ja päätöksentekoa käytännössä. Vaihtoviikon aikana esiteltiin asioiden käsittelyä hallinto-oikeudessa ja perehdyttiin vierailijoita asiantuntijajäsenten rooliin hallintolainkäytössä. Lisäksi käsiteltiin maankäyttö- ja rakennusasioita, kunnallisasioita sekä lastensuojelu- ja mielenterveysasioita. Eri-tyisesti ympäristöasioiden käsittely, joka on Vaasan hallinto-oikeuden keskeinen ja valtakunnallisesti merkittävä tehtäväalue, herätti vieraissa kiinnostusta.

Vierailuohjelmaan kuuluivat myös tutustuminen Vaasan hovioikeuteen, rikosasian pääkäsittelyn seuraaminen käräjäoikeudessa sekä vierailu oikeusaputoimistossa. Erityistä kiinnostusta herättivät digitaalinen asianhallinta ja tuomioistuimen päätöksentekoprosessi, joita esiteltiin erikseen. Tutustuminen Vaasan kaupungin hallintoon täydensi kokonais kuvaa siitä, miten hallinnollinen päätöksenteko ja hallintolainkäyttö kytkeytyvät toisiinsa.

Saadun palautteen perusteella ohjelman monipuolisuutta pidettiin erityisen arvokkaana. Vieraat arvostivat mahdollisuutta tavata useita tuomareita ja muita päätöksentekoon osallistuvia toimijoita sekä saamaansa kokonais kuvaa suomalaisen lainkäytön eri tasoista.

Vaihtoviikon päätteeksi vieraat pitivät esitykset omien maidensa oikeusjärjestelmistä ja tuomioistuinlaitoksista. Esitykset herättivät runsaasti keskustelua ja kokosivat suuren osan hallinto-oikeuden lainkäyttöhenkilökunnasta paikalle. Keskustelut maiden järjestelmien eroista ja yhtäläisyyksistä olivat antoisia myös vastaanottavalle tuomioistuimelle. Järjestäjän näkökulmasta viikon merkittävin anti oli vastavuoroinen oppiminen, ammatillisen näkökulman laajentuminen sekä mahdollisuus arvioida omaa toimintaa uudesta kansainvälisestä näkökulmasta.

Hallinto-oikeus julkaisee Finlex-ratkaisuna päätöksiään, joilla on merkitystä lain soveltamiselle muissa samanlaisissa tapauksissa tai joilla on muutoin yleistä lainkäytöllistä merkitystä.

Varainsiirtoverotusta koskevassa asiassa A, B ja C omistivat 1/3 osuuksin kiinteistöt X ja Y, joiden osalta he olivat hakeneet ennakkoratkaisuja kiinteistöjen määräosaisen yhteisomistuksen purkamisesta ennakkoratkaisuhakemuksen liitteenä esitetyn jakosopimusluonnoksen mukaisesti. Vähän yli yksi ja puoli vuotta ennen ennakkoratkaisujen hakemista kiinteistöön Y oli yhdistetty saman kunnan alueella sijaitsevat 16 muodostajakiinteistöä. Verohallinto oli antanut varainsiirtoveroa koskevat ennakkoratkaisut, joissa kiinteistöosuuksien vaihtojen perusteella oli muodostunut kullekin yhteisomistajalle maksettavaa varainsiirtoveroa siten, että kiinteistön Y osalta ei ollut otettu erikseen huomioon siihen yhdistettyjä muodostajakiinteistöjä.

Asiassa oli veronsaajien oikeudenvallontayksikön valituksen johdosta ratkaistavana kysymys siitä, oliko kiinteistöjen yhteisomistussuhteen purkamisen vaiheittaista menettelyä ja siihen liittyviä varainsiirtoveroseuraamuksia arvioitava kiinteistön Y osalta kunkin sen muodostajakiinteistön osalta erikseen. Oikeudenvallontayksikön kannan mukaan varainsiirtoveroseuraamuksien arviointia edellä mainitulla tavalla puolsi muun muassa se, että asiassa ei ollut kysymys yhteishalkomista tarkoittavasta kiinteistötoimituksesta ja se, että ennakkoratkaisuhakemuksessa esitetyn jakosopimuksen mukaan yhteisomistajille jaossa tulevat arvomääräiset osuudet poikkeaisivat toisistaan.

Hallinto-oikeus hylkäsi valituksen ja katsoi muun muassa, että jakosopimuksen mukaisessa kiinteistöjen yhteisomistuksen purkamisessa oli kyse kiinteistöjen määräosuuksien vaihdoista, joista kunkin luovutuksensaajan oli suoritettava varainsiirtoveroa. Koska kiinteistö Y oli ollut ennakkoratkaisua haettaessa merkittynä kiinteistörekisteriin ja muodostanut siten itsenäisen kiinteistön, ei asiaa voitu arvioida lain normaalitulkinnalla sen muodostajakiinteistöjen osalta erikseen. Hallinto-oikeus katsoi kiinteistöjen yhdistämisestä ja jaosta esitetyn selvityksen sekä muodostajakiinteistöjen yhdistämisen ja jakosuunnitelman laatimisen välillä kuluneen ajan perusteella, että kiinteistöjen yhdistämisellä oli ollut taloudellinen peruste, jonka ilmeisenä tarkoituksena ei voitu pitää varainsiirtoverolain mukaisen veropohjan välttämistä. Kun otettiin huomioon varainsiirtoverolain 37 §:n soveltamisen edellytykset, ei kiinteistöjen yhdistämiseen voitu soveltaa veron kiertämistä koskevaa säädöstä. Verohallinnon päätösten lopputuloksen muuttamiseen ei ollut perusteita.

Äänestys 2–1

Eri mieltä ollut jäsen katsoi, että valitus olisi tullut hyväksyä. Muodostajakiinteistöjen yhdistäminen ei vastannut asian varsinaista luonnetta tai tarkoitusta. Ajan kulumisen kiinteistöjen yhdistämisen ja ennakkoratkaisuhakemuksen jättämisen välillä oli perustunut lähinnä jaon valmistelun edellyttämään aikaan. Järjestelyyn liittyi veroetu muodostajakiinteistöjen suuren lukumäärän ja jaon kohteena olevan laajan kiinteistöomaisuuden johdosta. Kun jaon kohteena oleva kiinteistöomaisuus oli alueelliselta laajuudeltaan pysynyt muodostajakiinteistöjen yhdistämisen jälkeen ennallaan ja kun menettelyn tueksi ei ollut esitetty konkreettisia verotuksesta riippumattomia perusteita, oli tältä osin pidettävä ilmeisenä, että järjestelyllä oli pyritty vapautumaan varainsiirtoverosta lain mukaisen veropohjan vastaisesti. Ennakkoratkaisut tuli varainsiirtoverolain 37 §:n 1 momentin perusteella kumota ja palauttaa Verohallinnolle uudelleen käsiteltäväksi. (Vaasan HAO 20.1.2025 39/2025 ym.)

Vesilain mukaisessa asiassa aluehallintovirasto oli hylännyt osakaskunnan kalataloudellista kunnostusta koskevan hakemuksen niiltä osin, kun se oli koskenut Mikkelin läänin kuvernöörin 22.8.1906 myöntämän vesimyllyn luvan rauettamista ja myllypadon korvaamista pohjapadolla. Aluehallintovirasto oli perustellut hakemuksen osittaista hylkäämistä muun muassa sillä, että vesimyllyn luvalla on ainakin yksi lainmukainen haltija A, joka on vastustanut luvan rauettamista. Lisäksi luvan mukainen toiminta on edelleen mahdollista, joten lupa ei ole menettänyt alkuperäistä merkitystään. Hakemuksen mukainen pohjapato oli suunniteltu korvaamaan voimassa olevan vesimyllyn luvan mukaiset säännöstelypadot (settipadot). Suunnitellun pohjapadon takaluiska olisi sijoittunut osittain säännöstelypatojen kohdalle, mistä olisi voinut aiheutua haittaa säännöstelypatojen luvan mukaiselle käytölle. Vallitsevan oikeuskäytännön mukaan luvan myöntäminen laillisen luvan omaavan rakenteen tai toiminnan päälle ei ole mahdollista. Tämän vuoksi aluehallintovirasto on hylännyt vesitalouslupahakemuksen pohjapadon rakentamisen osalta.

Osakaskunnan valituksen johdosta hallinto-oikeudessa oli arvioitavana, olisiko aluehallintoviraston tullut saadun selvityksen perusteella vesilain 3 luvun 24 §:ssä säädetyin perustein määrätä vesimyllyä koskeva vesitalouslupa raukeamaan. Keskeisiä seikkoja arvioinnissa ovat olleet muun muassa luvanhaltijan selvittäminen ja se, onko hanke menettänyt alkuperäisen merkityksensä. Myllykiinteistö on merkitty kiinteistörekisteriin 19.2.1908 eikä sillä ole lainhuutomerkintöjä.

Vastuu luvan myöntämiseksi tarvittavien tietojen toimittamisesta on lähtökohtaisesti luvan hakijalla, mutta myös niiden asianosaisten, jotka haluavat vedota oikeuteensa tai etuunsa, on hallintolain 31 §:n nojalla esitettävä selvitystä vaatimustensa perusteista. Tilanteessa, jossa pyritään selvittämään vesilain 3 luvun 24 §:n mukaisen vireillepanon vuoksi vesitaloushankkeen luvanhaltija, luvanhaltijuuteen

vetoavalla on erityisen painava syy esittää selvitystä oikeutensa tueksi. Tällaisina selvityksinä voidaan pitää esimerkiksi kiinteistön kauppakirjoja, perukirjoja, testamentteja tai muita vesitalousluvan haltijuuteen liittyviä asiakirjoja taikka maanmittauslaitoksen lausuntoa myllyluvan haltijuudesta tai myllykiinteistön omistajuudesta.

Saadun selvityksen perusteella myllyluvan haltijuus on jäänyt aluehallintoviraston käsittelyssä epäselväksi. Myllyluvan haltijaa ei ole pystytty jäljittämään eikä luvan nykyistä haltijaa ole varmuudella saatu selville. Näin ollen, kun luvanhaltijaa ei ole hankaluudetta voitu saada selville, hankkeen on katsottava rinnastuvan isännättömiin hankkeisiin, jolloin vesilain 3 luvun 24 §:n 1 momentin 1 kohdassa mainitun luvan rauettamisen edellytysten on arvioitava olleen olemassa. Koska toimivalta rauettaa vesitalouslupa kuuluu lupaviranomaiselle, hallinto-oikeus on kumonnut aluehallintoviraston päätöksen ja palauttanut rauettamishakemuksen uuteen käsittelyyn aluehallintovirastossa. Uudessa käsittelyssä asianosaiset voivat vielä harkintansa mukaan esittää uutta selvitystä myllyluvan haltijuudesta ja sen perusteista.

Hankkeen alkuperäinen tarkoitus on ollut vesimyllyn rakentamisen ohella myös vedenkorkeuden säännöstely vesimyllyn toiminnan mahdollistamiseksi. Hallituksen esityksen HE 277/2009 vp mukaisesti merkityksen menettämisen arvioinnissa lähtökohtana on se tarkoitus, jota varten hanke on toteutettu ja jonka perusteella lupa hankkeeseen on alun perin myönnetty. Merkityksen menettämistä voidaan arvioida muun muassa sen perusteella, tuottaako hanke edelleen olennaisin osin luvan myöntämisen perusteena ollutta tai sitä vastaavaa hyötyä. Nyt kysymyksessä oleva vesitalouslupa mahdollistaa vesi-jauhomyllytoiminnan harjoittamisen. Myllyn toiminta on kuitenkin päättynyt jo noin 58 vuotta sitten. Käytettävissä olevien valokuvien ja muun selvityksen perusteella mylly ei ole ollut toimintakunnossa ainakaan vuoden 1973 jälkeen. A on hoitanut padon säännöstelyä.

Ottaen huomioon vesitaloushankkeille myönnettyjen lupien pysyvä voimassaolo, luvan haltijalla on lähtökohtaisesti oikeus harjoittaa luvassa mainittua myllytoimintaa tai kunnostaa rakenteet luvassa tarkoitettuun käyttöön. Vesilain 3 luvun 24 §:n 2 momentissa on säädetty tähän liittyvästä menettelystä luvan rauettamishakemuksen käsittelytilanteessa. Jos hanke on menettänyt alkuperäisen merkityksensä, luvanhaltijalle on, jos hän sitä vaatii, varattava tilaisuus hankkeeseen kuuluvien rakenteiden kunnostamiseen tai muuhun toimenpiteeseen, jolla luvan myöntämisen perusteena ollut hankkeen hyöty voidaan olennaisin osin palauttaa. Toimenpide on määrättävä tehtäväksi kohtuullisessa ajassa uhalla, että lupa raukeaa ja 25 §:n nojalla tehdyn raukeamispäätöksen velvoitteet tulevat voimaan.

Jos palautetun rauettamisasian käsittelyssä saadaan selville myllyluvan haltija, jolla on oikeudelliset edellytykset vastata luvan mukaisesta toiminnasta ja luvan velvoitteista ja jos luvanhaltija vaatii saada kunnostaa hankkeeseen kuuluvat rakenteet tai ryhtyä muihin vesilain 3 luvun 24 §:n 2 momentissa mainittuihin toimenpiteisiin, asiassa on annettavat kyseisessä lainkohdassa mainitut määräykset ja määräaika toimenpiteiden toteuttamiseksi.

Koska hallinto-oikeus on kumonnut aluehallintoviraston päätöksen myllyn vesitalousluvan rauettamisesta ja palauttanut asian tältä osin aluehallintovirastolle uudelleen käsiteltäväksi, hallinto-oikeus on palauttanut myös pohjapadon rakentamista koskevan hakemuksen aluehallintovirastolle uudelleen käsiteltäväksi. (Vaasan HAO 28.5.2025 1143/2023 ym.)

Toimeentulotukiasiassa X oli ulkomaan matkallaan Virossa hankkinut kadonneen passinsa tilalle uuden. Kansaneläkelaitos ei ollut hyväksynyt passin hankintamenoa menoksi X:n toimeentulotukilaskelmalla, koska ulkomailla syntyneitä asiakirjakuluja ei oteta huomioon perustoimeentulotuessa. Kansaneläkelaitoksen oikaisuvaatimuskeskus oli X:n

oikaisuvaatimuksen johdosta hyväksynyt menoksi passin 235 euron hankintamenon sijaan sitä edullisemman henkilökortin hankintahinnan.

Hallinto-oikeudessa oli X:n valituksen johdosta arvioitavana, tuliko passin hankintakulut ottaa kokonaan menona huomioon toimeentulotukilaskelmalla. Hallinto-oikeus hylkäsi valituksen ja katsoi, että matkustusasiakirjan hankinnasta aiheutuneita menoja voitiin korkeimman hallinto-oikeuden ennakkopäätöksestä KHO 2024:127 ilmenevän oikeusohjeen mukaan vähentää, vaikka asiakirja oli hankittu ulkomailla. Koska henkilökorttia oli kuitenkin mahdollista käyttää passin sijaan matkustettaessa Euroopan unionin alueella, oli X:n toimeentulotukilaskelmalla voitu ottaa tarpeellisen suuruusina menoina huomioon passin hankintakustannuksista 60 euroa, joka oli henkilökortin hankintahinta. Kts. KHO 2024:127. (Vaasan HAO 2.9.2025 171/2025)

Kunnallisasiassa kuntayhtymän yhtymävaltuusto oli valituksenalaisella päätöksellä päivittänyt hallintosääntöään. Hallintosääntöön oli uutena määräyksenä otettu 33 §, jonka mukaan henkilö voidaan ottaa virkaan ilman julkista hakumenettelyä sellaiseen virkasuhteeseen, johon henkilö on tarkoituksenmukaista ottaa hänen palvelussuhteitaan koskevien uudelleenjärjestelyjen vuoksi.

Hallinto-oikeuden oli valituksen johdosta muun ohella ratkaistava, oliko mainittu hallintosääntöön otettu peruste julkisesta hakumenettelystä poikkeamiselle rinnastettavissa kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain (viranhaltijalaki) 4 §:n 3 momentissa mainittuihin perusteisiin.

Hallinto-oikeus totesi, että lähtökohta kunnalliseen virkasuhteeseen otettaessa on viranhaltijalain 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu julkinen hakumenettely. Se on julkisen hallinnon perusteisiin liittyvä olennainen seikka, jonka tavoitteena on turvata hallinnon uskottavuutta,

oikeudenmukaisuutta, tasapuolisuutta ja parhaan mahdollisen henkilöstön saamista julkishallinnon palvelukseen.

Pääsäännöstä poiketen julkista hakumenettelyä ei tarvitse käyttää tilanteissa, joista säädetään viranhaltijalain 4 §:n 3 momentissa. Poikkeustilanteita koskeva luettelo ei ole tyhjentävä, mikä ilmenee lain sanamuodon lisäksi siitä, että hallituksen esityksen viranhaltijalain (HE 196/2002 vp) yksityiskohtaisten perusteluiden mukaan laissa on säädetty tavanmukaisimmista tilanteista, joissa hakumenettelyä ei edellytettäisi. Lisäksi on erikseen säädetty kunnan mahdollisuudesta määrätä poikkeusperusteista hallintosäännössä.

Oikeuskirjallisuudessa on katsottu, että viranhaltijalain poikkeussäännökset perustuvat yhtäältä kiiretilanteiden edellyttämään joustamisen tarpeeseen rekrytoitaessa tilapäisesti henkilöstöä tai palvelussuhteen jatkuvuuteen. Nämä tilanteet ovat poikkeuksia pääsäännöstä, minkä vuoksi niitä on tulkittava suppeasti.

Hallinto-oikeus katsoi, että nyt kysymyksessä oleva hallintosäännön määräys ei ollut rinnastettavissa poikkeukseen, joka johtuu sijaiseksi tai avoinna olevaan virkasuhteeseen määräajaksi ottamisesta. Tämän jälkeen oli arvioitava, oliko tilanne rinnastettavissa siihen poikkeustilanteiden kokonaisuuteen, jossa on mainittu osa-aikaisen viranhaltijan palkkaaminen kokoaikaisesti, viranhaltijan siirtäminen toiseen virkasuhteeseen tai toisen työnantajan palveluksessa olevan ottaminen virkasuhteeseen määrättyssä tilanteessa.

Hallinto-oikeuden mukaan kunnan tai kuntayhtymän toiminnan uudelleenjärjestelystä aiheutuva tarve sisällyttää jo palvelussuhteessa olevien työntekijöiden tehtäviin virkasuhdetta edellyttävää julkisen vallan käyttöä, voisi työntekijöiden palvelussuhteen jatkuvuuden näkökulmasta puoltaa sitä, että tällaisessa tilanteessa julkisesta hakumenettelystä voitaisiin poiketa. Toisaalta työntekijän työtehtävien uudelleen järjestelyssä ei voida katsoa olevan

laissa mainittuihin perusteisiin rinnastuvalla tavalla välittömästi kyse työntekijän palvelussuhteen jatkuvuuden turvaamisesta.

Hallinto-oikeus totesi lisäksi, että lakiin on sen esitöiden mukaan ollut tarkoituksenmukaista ottaa tavanmukaisimmat tilanteet. Nyt kysymyksessä olevaa tilannetta, jossa työtehtäviä järjestellään kuntayhtymän sisällä uudelleen, ei voida pitää epätavanmukaisena vaan pikemminkin usein toistuvana. Julkisesta hakumenettelystä poikkeaminen palvelussuhdetta koskevien uudelleen järjestelyiden vuoksi voisi tulla kyseeseen varsin monen kaltaisissa tilanteissa ja johtaa jopa siihen, että virkasuhteeseen ottaminen ilman julkista hakumenettelyä muodostuisi tavanomaiseksi käytännöksi.

Julkisen hakumenettelyn tavoitteena on turvata myös hallinnon uskottavuutta ja tasapuolisuutta. Julkinen hakumenettely antaa kaikille virasta kiinnostuneille mahdollisuuden kilpailla tehtävästä yhdenvertaiselta pohjalta avoimessa menettelyssä, jossa kaikkien hakijoiden ansioita verrataan keskenään perustuslain 125 §:n mukaisesti.

Virantäyttömenettelyn avoimuuden ja kiinnostuneiden hakijoiden yhdenvertaisuuden kannalta arvioituna hallinto-oikeus totesi myös, että sijaisuutta ja avoinna olevaan virkasuhteeseen määräajaksi ottamista lukuun ottamatta laissa säädetty poikkeusperusteet ovat sellaisia, että jo työnantajan palveluksessa virkasuhteessa oleva henkilö on tullut valituksi tehtävään avoimen hakumenettelyn ja siinä suoritettun ansiovertailun perusteella. Tätä on pidettävä julkisen hakumenettelyn kannalta olennaisena erona hallintosäännön mahdollistaman poikkeuksen ja laissa mainittujen poikkeusperusteiden välillä.

Edellä mainituilla perusteilla hallinto-oikeus katsoi, että hallintosäännön määräys, jonka mukaan henkilö voidaan ottaa virkaan ilman julkista hakumenettelyä sellaiseen virkasuhteeseen, johon henkilö on tarkoituksenmukaista ottaa hänen palvelussuhdettaan koskevien uudelleenjärjestelyjen vuoksi, ei ollut

rinnastettavissa viranhaltijalain 4 §:n 3 momentissa mainittuihin perusteisiin. Määräys oli lainvastainen. Hallinto-oikeus kumosi yhtymävaltuuston päätöksen hallintosäännön 33 §:n hyväksymisen osalta. (Vaasan HAO 15.12.2025 1547/2025 – ei lainvoimainen)

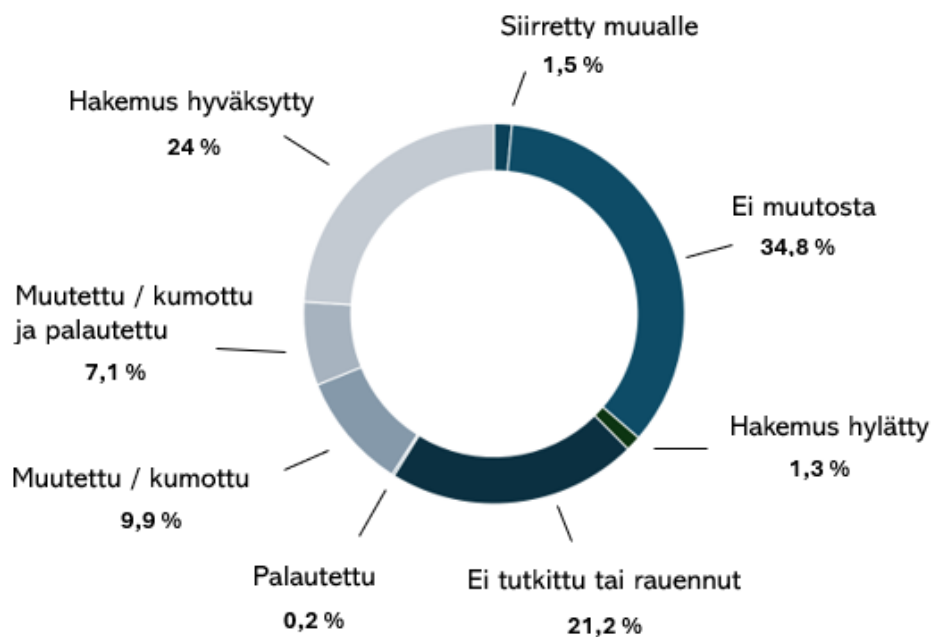

Työtilastot 2025

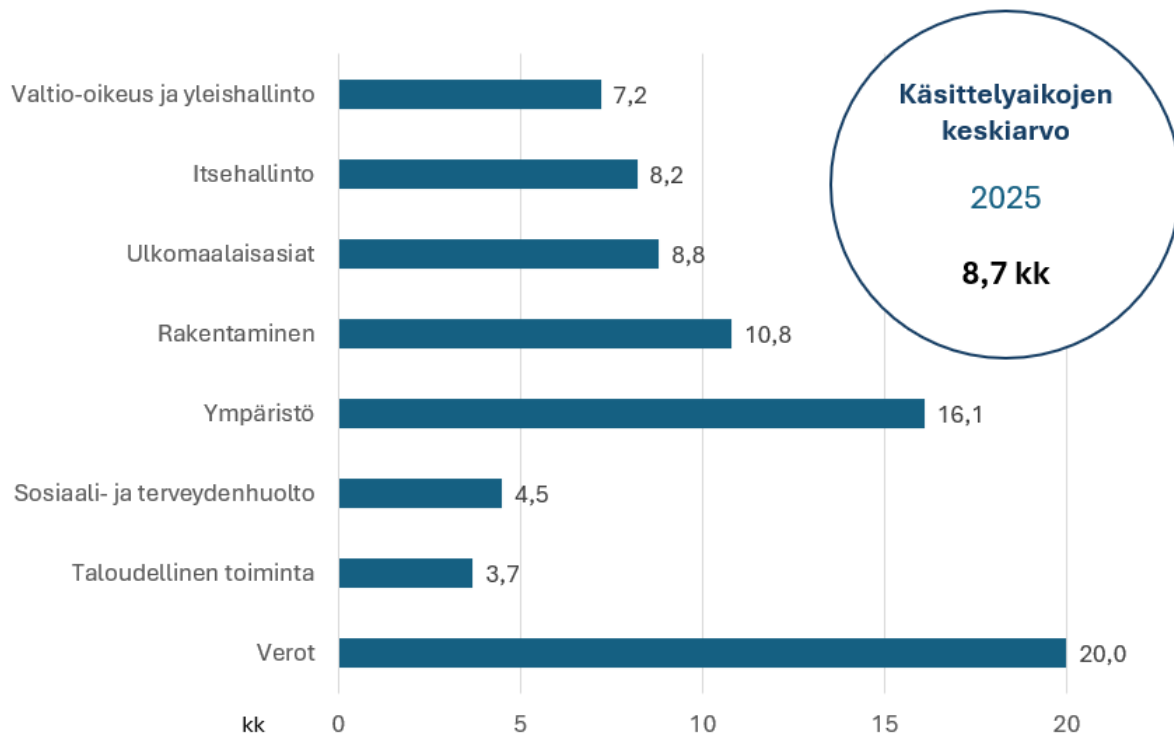
Vuoden 2025 työtilanne

Pääasiaryhmä	Vireillä vuoden alussa	Saapuneita vuoden aikana	Ratkaistuja vuoden aikana	Vireillä vuoden lopussa
Valtio-oikeus ja yleishallinto	55	114	103	66
Itsehallinto	43	57	70	30
Ulkomaalaisasiat	294	179	342	131
Rakentaminen	64	49	70	43
Ympäristö	426	355	410	371
Sosiaali- ja terveydenhuolto	264	807	786	285
Taloudellinen toiminta ml. liikenne- ja viestintäasiat	20	43	47	16
Verot	112	59	46	125
Yhteensä	1278	1663	1874	1067

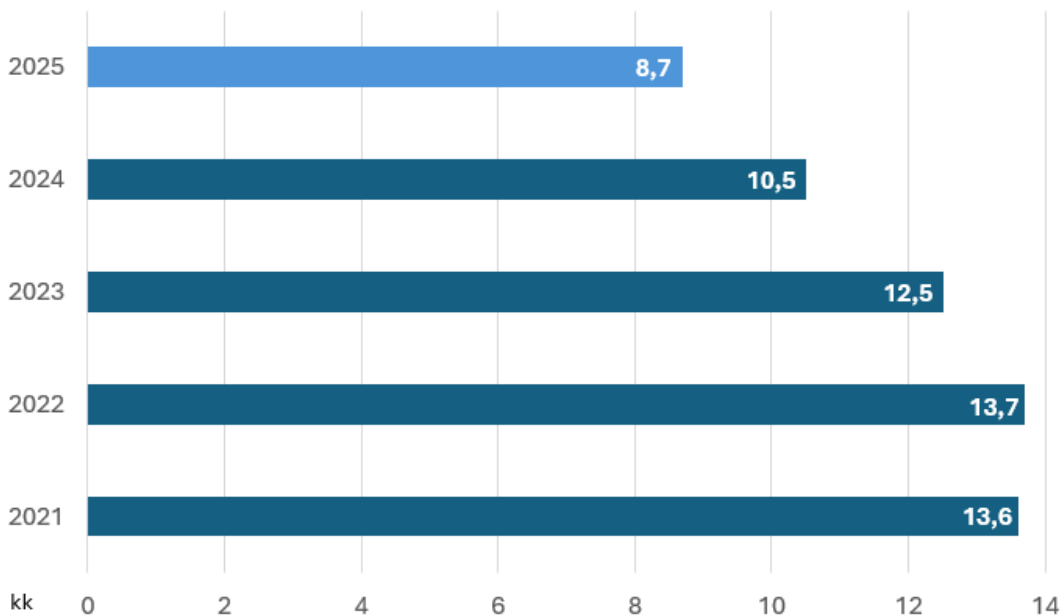
Ratkaistujen asioiden lopputulokset

Ratkaistujen asioiden käsittelyajan keskiarvo pääasiaryhmittäin

Käsittelyaikojen keskiarvo vuosina 2021–2025

Yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4. krs
PL 204, 65101 Vaasa

Puhelin
029 5642 780 kirjaamo

sähköposti
vaasa.hao@oikeus.fi

tuomioistuimet.fi

Kontaktuppgifter

Vasa förvaltningsdomstol
Korsholmsesplanaden 43, 4. vån
PB 204, 65101 Vasa

Telefon
029 5642 780 registratorskontor

E-post
vaasa.hao@oikeus.fi

tuomioistuimet.fi